

RENGSJÖ VÄXBO

BYGDER I SAMVERKAN

BOLLNÄS KOMMUN HÄLSINGLAND GÄVLEBORGS LÄN

LOKAL UTVECKLINGSPLAN

2021

Lokal Utvecklingsplan med Lokalekonomisk Analys

Rengsjö Växbo 2021

Denna lokala utvecklingsplan med lokalekonomisk analys är framtagen för orterna Rengsjö/Växbo i Bollnäs kommun, Gävleborgs län. Den är sammanställd utifrån processkvällar och workshops där Ortsbor medverkat och jobbat fram resultaten. Arbetet började i oktober 2019.

Målgrupp är Ortsbor, företagare, ideella föreningar, kommunala tjänstemän och politiker, övriga myndigheter, nyanlända, familjer som vill flytta hit, familjer som söker fritidsboende – ja, alla som har intresse för just Rengsjö och Växbo.

Att sammanföra lokal utvecklingsplan (LUP) med lokalekonomisk analys (LEA) ger det mer framåtsyftande visionsarbetet i LUP en faktabaserad bas från LEA. Resultatet vilar här både på befolkningens egna subjektiva observationer och lokalkännedom om önskad utveckling samt på faktabaserade siffror som kan omsättas i lokal utveckling.

Lokal Utvecklingsplan

Grunden för LUP ligger i inventering av lokalsamhället och det omgivande samhället, SWOT-analys och visioner om den egna bygdens utveckling. LUPens styrka ligger i det processinriktade arbetet som vaskar fram lokalt förankrade goda idéer för bygdens utveckling och framtid.

Lokalekonomisk analys

En LEA ger en nulägesbild baserad på statistiska och inhämtade fakta och kan liknas vid en ekonomisk marknadsundersökning. Hur stor del av de lokala ekonomiska tillgångarna spenderas i våra samhällen och hur stor del läcker ut? Analysen är ett verktyg som visar på medvetna val som den lokal befolkningen kan göra för att stärka den lokala ekonomin.

Framtagen utvecklingsplan/analys kan användas som planeringsunderlag för bygden, näringslivet och inte minst den offentliga sektorn exempelvis inför kommunala översiktsplaner och regionala utvecklingsstrategier, vid etablering av vindkraftsparker och naturområden/nationalparker, lokal service i glesbygd, tex kollektivtrafik, näringslivsinsatser med mera.

Rengsjö/Växbo ser detta som ett "levande dokument" som kommer att uppdateras i takt med det framtida arbetet med ett förverkligande av planens viljeinriktning.

Innehållsförteckning

DÅTIDENS BYGDER – om fornlämningar, linet, människan och platsen.

Rengsjö

Växbo

RENGSJÖ/VÄXBO 2021

Rengsjö

Växbo

Service

Fritid och föreningsliv

Kultur och Besöksmål

LOKALEKONOMISK ANALYS Rengsjö/Växbo i siffror

Nuläge och utmaningar.

Kort självbiografi i siffror (2018)

Befolkningsutveckling

Hur försörjer vi oss?

Stora Arbetsplatser

Näringsgrenar utifrån antal arbetsställen

Förvärvsarbetande personer

Arbete och Pendling

Kommunikationer

PENGAR LÄGGER VI PÅ?

Inkomster och Utgifter

Utmaningar

Hot

Möjligheter

HUR KAN JAG VARA MED OCH GÖRA SKILLNAD?

SWOT-analys

FRAMTIDSVISION

ÖVERSIKTSPLAN

Dåtidens bygder – om fornlämningar, linet, människan och platsen.

Rengsjö

Rengsjö är en gammal socken, belägen mellan Bollnäs och Söderhamn i södra Hälsingland. Redan under den yngre stenåldern finns det bevis för att människor levde och verkade i bygden.

Åren 1863 - 1973 var Rengsjö en borgerlig kommun. Sedan 1974 tillhör Rengsjö Bollnäs kommun. Rengsjö består av många olika byar med skiftande namn som närmare namnges under rubriken Byar

Namnet Rengsjö är svårt att härleda men de flesta forskare tycks vara överens om att namnet kommit från en mansperson som tagit området i besittning.

Fornlämningar

Från stenåldern finns lösfynd och från järnåldern finns några gravhögar.

Lantbruksbygd

På 1790-talet fanns det 66 bönder, 11 torpare, 7 hantverkare och 26 soldater i Rengsjö. Socknens invånare levde av åkerbruk, boskapsskötsel och linodling. Dessutom hade man med framgång börjat att plantera äppelträd, vinbärs- och krusbärsbuskar. Det fanns 132 hästar, 486 boskapsdjur, 568 får, 626 getter och 131 svin. I skogarna var det vanligt med björn, varg och lo.

En av de många soldater som levde i Rengsjö den här tiden var Anders Lilja. Omkring 1764 kom han hem från Pommerska kriget i Tyskland och hade då bland annat med sig några potatisar. Dessa satte han vid det gamla soldattorpet Krigs nära kyrkan och där

antas att det första potatislandet i Rengsjö låg.

I slutet av 1700-talet förrättades barnundervisningen rotevis av församlingens klockare. År 1842 kom folkskolestadgan och det bestämdes att det i varje socken skulle finnas minst en skola. Samma år fick Rengsjö sin första skolstyrelse men det dröjde ända till 1851 innan man kunde börja undervisningen i den då nybygda Kyrkskolan. Den nuvarande Kyrkskolan var färdigbyggd 1936 och förutom den har det funnits fasta skolor i Höle, Österböle, Berga och Glössbo.

Många affärer

Under årens lopp har det funnits många som drivit handelsverksamhet i Rengsjö. Så sent som 1950 - 60 fanns det två affärer i Glössbo, en i Västra Höle och en i Östra Höle. Nere vid Lötén fanns Konsum, Nilssons och Lötens Handel. Dessutom fanns det en blomsteraffär, ett urmakeri, frisörer, två kaféer och två bagerier. Lötens hade också en filial i Berga.

1907 kom elektriciteten till Rengsjö sedan disponent Anders Jonsson vid Höjen monterat en turbin vid Höjens Verkstäder. Där pågick mellan åren 1915 - 1920 tillverkning av bilar, den så kallade Rengsjöbilen som gjordes i sammanlagt 7 exemplar.

År 1929 startade samma disponent en masonitfabrik, Midnäs, som var igång fram till 1968 då fabriken lades ned. Under den här perioden hade Rengsjö sin storhetstid då runt 200 personer som mest arbetade vid fabriken. Man tillverkade masonitplattor, som under namnet Fibrex, exporterades över hela

världen. När tillverkningen var som störst hade Rengsjö en befolkning på över 1900 personer.

Källa: Rengsjo.se - Margareta Sosnierz sammanställning " Glimtar ur Rengsjö historia en liten översikt" från 1986, samt Wikipedia.

Växbo

Då Växbo by från begynnelsen utgjordes av fäbodrar och bodeland till moderbyn i andra ändan av Växsjön torde den inte kunna räknas som egen självständig by från förkristen tid. Belägg finns dock från 1400-talet, men såväl bebyggelsen som namnet är äldre än så. Det äldsta kända namnet är Växsjö Bodhar, som sen blev Wexsiöbodh och Vexebod, så Växsiöbo och Wexebo och slutligen Växbo.

Tidigt skedde uppdelning i de Västra bodarna vid Växsjöns östra strand, även kallade Väst i bodarna, nu Västra Växbo. Östra bodarna samlade i en klunga öster om Västersjön, numera östra Växbo. År 1535 fanns i Vexiö Bodhar 10 hjälpskattebetalare.

Växbo kvarn

Den kvarn som finns på platsen idag byggdes 1869 av en byggherre Veng från Marma. Troligtvis har det stått en äldre kvarn på samma ställe, men okänt om dessa uppgifter.

Tre delägare fanns i kvarnen under dess drift. Dock var maskineriet i kvarnen ganska dåligt utifrån de vattenförhållanden som fanns. Har under årens lopp byggts om och moderniserats för att fungera bättre. Även vattendriften har under åren förbättras, både dammen och fallhöjden. Drevs av tre turbiner.

Under åren har dammen skötts av ett antal mjölnare i turordning; Lubell, P Abrahamsson och E G Jansson. Den siste mjölnaren var Per Vannqvist *1879 + 1966.

Man malde korn till gröpe till djurfoder, korn/havre till mjöl till svin. Råg/vete till finare mjöl typ rågmjöl och vetemjöl. Grynkvaren malde korngryn till pölsa.

Mälteriet

Byggdes i början av 1900-talet bredvid kvarnen. Står fortfarande kvar på samma plats. Mälteriet drev inte så länge, utan sista mältningen gjordes 1931. Olov Glad, bagar Jonas och Hans Rehnvall är några av mältarna som drev mälteriet. Det var korn som mältades till malt. Det användes främst till ölbrygging och andra drycker.

Växbo skola

Första gången lärare omnämns i Växbo är 1765. Det är kyrkoherden som omnämner en soldat Isak Östberg. År 1771 beslutar domkapitlet ny socken skolmästarskola. Kyrkoadjunkter får tillsynsansvar över skolmästarna i byar och ska biträda i undervisningen. Växbo hörde till tredje fjärdingen. 1772 bedrevs undervisningen i Växbo av avskedade soldaten Roth. Undervisningen försämrades efter 1802. År 1813 kom i Röstefjärdingen, som Växbo tillhörde, en lärare husmannen Abraham Abrahamsson från Röste. Undervisningen skedde då under vinter och vår. Åren 1816-51 bedrev skraddargesällen Anders Gustav Vågberg undervisning i Växbo.

År 1847 anställde fasta skolan i Säversta, Bollnäs, en examinerad lärare till hjälp för oexaminerade lärare i byarna. Fanns då en skyldighet för hemmansägarna att upplåta

lokal för undervisning. I Växbo bedrevs undervisning under 2 v med 40 elever. År 1851 indelades socknen i fyra distrikt. I tredje distriktet (Växbo) blev skraddaren Jon Mattson lärare. Dock var kunskaperna inte så bra. I ett protokoll från 1864 beskrevs "barnens kunskaper som mycket ringa".

År 1870 – 74 bedrevs undervisningen i Växbo av Olof Wallin, den förste med viss lärarutbildning. Blev efter 1874 bonde på Nr 10 Växbo "Per Lars". Vid den tidpunkten hade Växbo ett eget skolhus på den plats som skolan haft till dess nedläggning i början av 1990 talet. En lärare som betytt mycket för Växbo och som verkade under lång tid var Erik Billow.

Växbo kapell

Kapellet byggdes 1924. Besöktes 1933 av bland andra ärkebiskopen.

Stora branden i Växbo 1882

Mellan skolan och platsen för Växbo kapell fanns ett stort antal gårdar och hemman som stod tätt ihop. Under 1870 talet beslutades om "laga skifte". Det innebar att vissa hemman skulle flyttas ut i byn från platsen. Innan den hann påbörjas startade av oklar anledning en brand vid valborgsmässotid i en trösklada. Den branden ödelade i stort sett alla byggnader på platsen. Man lyckades bara rädda någon enstaka byggnad. Skolan, som var hotad, lyckades också räddas. Samtliga djur utom en gris räddades samt mycket av lösöret från gårdarna. Ryktades om att branden var anlagd och var beställd.

Många affärer

Även i Växbo har det funnits många affärer. ÅR XXXX fanns här tre affärer, där nuvarande Växbocafé är, vid Per-Nils och vid Gummens.

Stamhemman i Växbo

Enligt uppgifter och forskning finns 15 stamhemman dokumenterade. Samtliga med egna bomärken:

Nr 1. Ersk-Ers 1580	Nr 2. Skogens/Nyåkers 1535	Nr 3. Jon Anders 1555	Nr 4. Lars Nils 1555	Nr 5. Ol Jons 1696
Nr 6. Lars Svens 1628	Nr 7. Jon Lars 1535	Nr 8. Gummens 1600	Nr 9. Ol Svens 1683	Nr 10. Per Lars 1545
Nr 11. Per Hans 1530	Nr 12. Per Nils 1569	Nr 13. Lars Lars 1556	Nr 14. Per Ers 1530	Nr 15. Ol Pers 1530

Rengsjö/Växbo 2021

Rengsjö/Växbo är beläget ost/nordost om Bollnäs och består av många mindre byar. Här bor 1897 personer (2018).

Vi är många som värnar om vår bygd och som vill att den ska fortsätta att utvecklas tillsammans med oss som bor och lever här. Vårt starka föreningsliv lyfter bygden till en aktiv och attraktiv plats att bo och verka på.

När du är i Rengsjö/Växbo befinner du dig i en odlingsbygd rik på sjöar och starkt kuperat skogslandskap. Här passerar Sveriges längsta rullstensås, den 500 kilometer långa Uppsalaåsen. Här berikas vi av fiskerika vatten och under snörika vintrar cirka 140 kilometer välpreparerade skoterleder.

De största sjöarna heter Växsjön, Hölesjön, Skidtdjärn samt Östersjön. Skidtdjärn är känd för sitt klara och kalla vatten. Det är för att sjön inte har några inlopp utan vattnet kommer ur källor från botten.

De högsta bergen i området heter Stora Höleklack (352 m.ö.h.), Nybohocken (337 m.ö.h.), Skogberget (310 m.ö.h.) och Bullerberget (195 m.ö.h.). Det finns utsiktstorn på två av bergen; Stora Höleklack och Bullerberget.

Rengsjö

I Löten som är centralorten i Rengsjö finns bygdens lanthandel/affär, pizzeria, camping och ett antal företag.

Ringshög, beläget på Löten, med lägenheter och restaurang. Restaurangen drivs av Bollnäs kommun. Med lägenheter som kan hyras av alla men som även kan användas till trygghetsboende då tillgängligheten är hög och fungerar för rörelsehindrade.

Västerby är Rengsjös hembygdsby som drivs och förvaltas av hembygdsföreningen. Här arrangeras marknader, bakluckeloppisar samt "På Gammelmormors tid" – där barnen får klä ut sig till piga eller dräng, leka som förr i tiden, träffa bondgårdens djur och äta gammeldags mellanmål på fäbodvallen.

I "Rängschö" taler vi ganska brett! Byar som vi har henne är:

Berga	Björtomta	Glössbo	Knyssla	Nordanhöle	Pålberg	Svedja
Västerby	Västerböle	Vastra Höle	Yxbo	Österböle	Östra Höle	

Växbo

Är idag lite av en turistisk entreprenörsbygd som besöks både av många turister och hemester-firare. Här finner man Växbo Lanthandel med café och hemmagjord glass, Växbo Lin som förvaltar arvet, efter linets glansdagar, med bruksföremål i linne ett naturmaterial som håller i generationer.

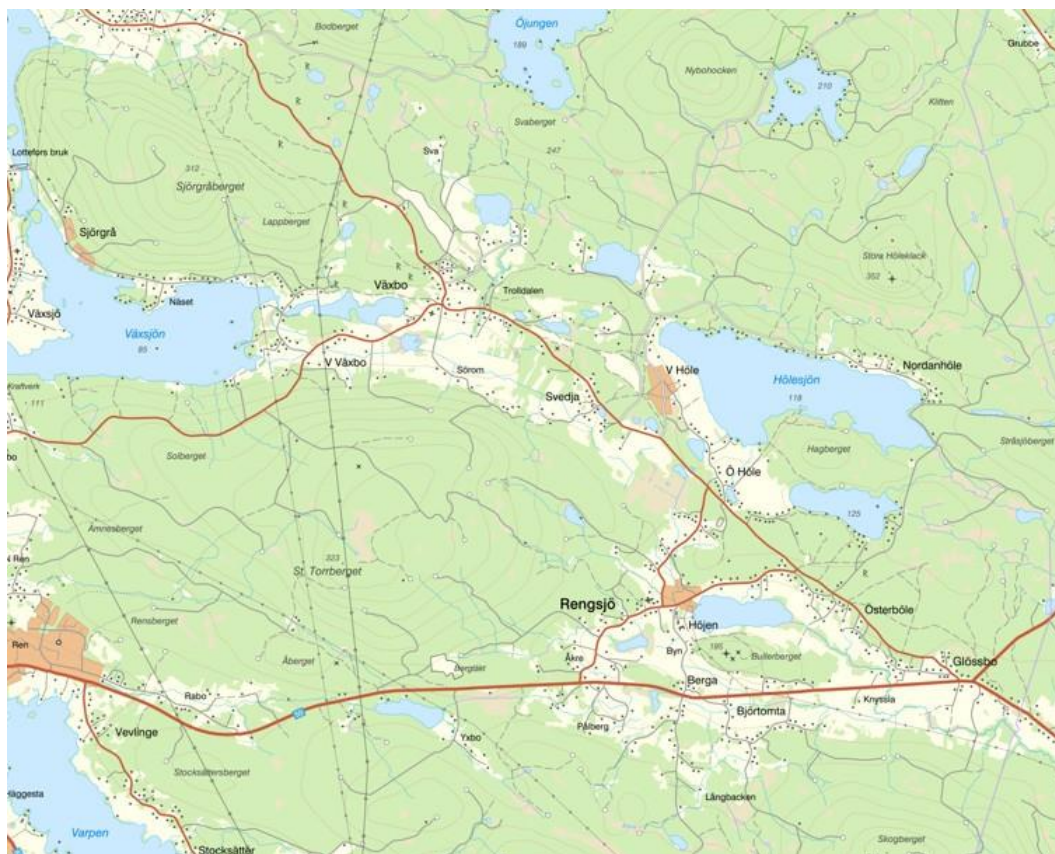
Trolldalen i Växbo förvaltas idag av föreningen Trolldalen. Här finns möjlighet till guidad tur genom en unik samling byggnader bevarade sedan den tid då linet var en viktig del för välståndet i Hälsingland.

Vid vackra Trolldalen kan man äta på Växbo Krog/fika på Växbo bageri samt besöka Växbo kvarn en arena för lokalproducerad mat som under ett flertal år placerat sig på White Guide under "God klass".

Enligt oss som bor här är Växbo beteckningen på själva "byn", sen finns här delar med olika namn:

Laviken Rabo Sjögrå Sågbyn Sörom

Västra Växbo (Västerboene) Överbacken

Service

- Lötens Handel
- Lydéns bilverkstad
- Majas Café och presenter
- Petras Pizzeria
- Förskola
- Rengsjö Skola F-6
- Ringshög – lägenheter och restaurang
- Växbo Lanthandel, Café och hemgjord glass
- Växbo krog
- Växbo Bageri
- Växbo lin

Fritid och Föreningsliv

Att bygdens fritidsliv idag drivs genom starka och aktiva föreningar är ett faktum. Här finns ett 30-tal föreningar, med väg- och vattenföreningar inräknade, där många av ortsborna ingår och är aktiva i ett flertal dem. Rengsjö Framtid och Nya Växbobygden är rösterna för den lokala utvecklingen med målet om en bygd där många bor, trivs och utvecklas tillsammans.

Fritidsaktiviteter man lätt når genom föreningslivet är bland annat

Fotboll Fiske Jakt Skoterleder Ridsport Gymnastik Vävning

Natur, Kultur och Besöksmål

Föreningslivet i Rengsjö/Växbo står för stor del av bygdens kulturinslag, evenemang samt besöksmål.

- Västerby – hembygdsbyn i Rengsjö med tunnbrödsbageri och vävstuga.
- På Gammelmormors tid
- Trolldalen Växbo
- Skoterleder 15 mil
- Ridhia - Rengsjöhästen anläggning
- IP med fotbollsplaner, hockeyrink, utegym och elljusspår
- Hardrevet - vårmarknad
- Rengsjö Kyrka
- Växbo kapell
- Växbo skola? Restaurang? Liten Handelsbolag Växbo
- Rengsjö Camping
- Höle Bygdegård
- Fjällmyrtjärn – med anpassade bryggor för funktionshindrade
- Ett flertal fiskevatten
- Skidtjärn Badplats
- Höleklack
- Bullerberget
- Skogberget

Samlingslokaler

- RSK-lokalen
- Höle Bygdegård
- Växbo Bygdegård

Rengsjö/Växbo i siffror -

LOKALEKONOMISK ANALYS

Nuläge och utmaningar.

Befolkning har under de senaste 10 åren växlande ökat och minskat men hållit sig på samma nivå. Vid årsskiftet 2018/2019 var folkmängden i området 1897 personer.

Här är vi stolta över vår förskola och Rengsjö Skola F6. Här går cirka 120 elever från Förskoleklass och upp till årskurs 6. På Förskolan går cirka 65 barn. En mycket viktig kugge i hjulet som bygger fortsatt utveckling av Rengsjö/Växbo.

Genom framtagandet av denna lokalekonomiska analys ser vi att möjligheten för ökad lokal handel och service inom Rengsjö/Växbo är stor om vi ortsbor lär oss att i högre grad i första hand gynna våra lokala företag. Bygdens totala köpkraft på 349,4 miljoner kronor är beräknat på 830 hushåll som har en disponibel medelinkomst på 421 000 kronor (SCB 2018). Av totalen köper byborna 4,4% lokalt och resterande 95,6% köps utanför byn.

Avsaknaden av hyresrätter och lägenheter stannar av flyttprocessen i bygdens hus och gårdar. Den äldre generationen blir inte kvar och drömmen om den första lägenheten för våra ungdomar/unga vuxna uppfylls i de flesta fallen utanför Rengsjö/Växbo.

Kort självbiografi i siffror (2018)

- Här finns 830 hushåll.
- Här bor 1897 personer varav 913 kvinnor och 984 män.
- Medianinkomsten* är 372 000 kronor.
- Medelinkomsten per hushåll är 421 000 kronor
- Medelåldern är 43,4 år.
- De flesta byggnader som är bebodda består av småhus.
- Bebodda lantbruksfastigheter utgör 26% av alla bebodda fastigheter.
- Det finns få hyresfastigheter. Av totalt 1597 fastigheter är endast 20 hyreshus.
- 72 personer bor i hyreslägenhet.
- Förvärvsarbetande med bostad i området är 966 varav 620 arbetspendlar ut från området.
- 191 personer arbetspendlar in till Rengsjö/Växbo.
- Antal aktiva lantbruk (LS)

*Medianinkomst är den mittersta lönen när alla löner i den utvalda gruppen sorterats i stigande ordning.

Befolkningsutveckling

Register: Registret över totalbefolkningen (RTB)

År	Befolkning		Totalt
	Män	Kvinnor	
2009	982	928	1 910
2010	978	924	1 902
2011	989	941	1 930
2012	985	935	1 920
2013	975	930	1 905
2014	988	944	1 932
2015	986	938	1 924
2016	1 008	921	1 929
2017	981	927	1 908
2018	984	913	1 897

Hur försörjer vi oss?

Stora Arbetsplatser

- Rengsjö förskola
- Rengsjö Skola
- Ringshög
- Termap
- Dannes Transport
- Humana Rengsjö Vårdcenter
- Växbo Lin
- Växbo Krog

Plus cirka 130 småföretag.

Näringsgrenar utifrån antal arbetsställen

• Jordbruk, skogsbruk och fiske	198
• Fastighetsverksamhet	31
• Byggverksamhet	30
• Verksamhet inom juridik, ekonomi och teknik	30
• Tillverkning	18
• Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	16
• Transport och magasinering	13
• Kultur, nöje och fritid	13
• Annan serviceverksamhet	11
• Hotell- och restaurangverksamhet	7
• Vård och omsorg; sociala tjänster	5
• Finans- och försäkringsverksamhet	5
• Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster inkl. stödtjänster	4
• Informations- och kommunikationsverksamhet	4

Förvärvsarbetande personer

Bosatta i området 2017 (samt i skuggade kolumner för år 2013) Källa: arbetsmarknadsstatistik.

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Näringsgrensindelning	Ålder				Kön				Totalt			
SNI2007Grov	16-24	25-44	45-64	65+	Män	Kvinnor						
Näringsgren												
Jordbruk, Skogsbruk, Fiske	6 7	2 2	34 41	2 26	7 8	8 5	20	18	97	103		
Tillverkning och utvinning	7 3	4 4	46 54	5 5	8 5	8 7	15	18	100	105		
Energi och miljö	0 0	6 7	7 7	0 0	1 0	8 8	4	9	14	17		
Byggverksamhet	15 6	4 4	50 52	5 5	1 10	9 7	8	10	118	107		
Handel	17 1	4 4	28 30	3 0	4 3	4 4	47	37	90	81		
Transport	13 5	2 2	24 20	0 0	5 3	4 7	11	5	64	52		
Hotell och restaurang	6 3	0 3	5 3	3 3	9 9	5 5	7	5	16	10		
Information och kommunikation	0 0	7 5	3 5	0 0	8 8	6 6	3	4	11	10		
Finans- och försäkringsverksamhet	0 0	3 7	4 5	0 3	3 3	6 6	6	9	9	15		
Fastighetsverksamhet	0 0	4 3	7 4	3 0	8 8	4 4	5	3	13	7		
Företagstjänster	3 7	1 1	41 42	3 7	3 3	3 7	32	37	65	74		
Offentlig förvaltning mm	0 3	2 9	21 20	0 0	9 9	1 0	33	23	42	33		
Utbildning	6 4	4 4	53 54	4 6	2 4	2 5	80	88	104	113		
Vård och omsorg	12 1	7 5	87 90	6 11	2 9	2 8	149	139	178	167		
Personliga och kulturella tjänster ,	3 0	7 6	15 21	6 4	1 4	1 6	15	15	29	31		
Okänd bransch	3 0	0 0	9 9	6 8	5 5	8 8	11	11	16	19		
Sektor												
Statlig sektor	0 3	1 7	15 13	0 3	8 8	1 1	21	14	29	25		

Landsting	0	0	7	6	20	20	0	3	5	4	23	25	28	29
Kommun	14	1	7	8	101	11	4	12	2	4	167	175	196	221
		1	7	0		8			9	6				
Privat	74	4	2	2	298	30	6	61	4	4	235	216	713	668
		9	7	5		5	9		78	5				
			2	3						2				
Uppgift om sektor saknas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	88	6	3	3	434	45	7	79	5	5	446	430	966	943
		3	7	4		6	3		20	1				
			0	6						3				

Arbete och Pendling

Förvärvsarbetande med bostad i området är 966.

620 arbetspendlar ut från området.

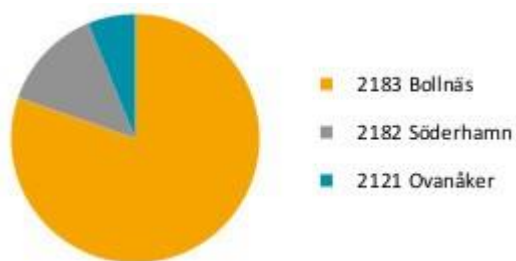
191 personer arbetspendlar in till Rengsjö/Växbo.

Pendling, mest frekventa kommuner, Totalt

2183 Bollnäs 506

2182 Söderhamn 85

2121 Ovanåker 39

Kommunikationer

Linje 100 mellan Söderhamn och Edsbyn efter RV 50 - med bra turtäthet - långtidsparkering Glössbo.

Linje 78 mellan Bollnäs, Växbo, Rengsjö och åter. Kör mest skolungdomar med tidtabell anpassad för dessa.

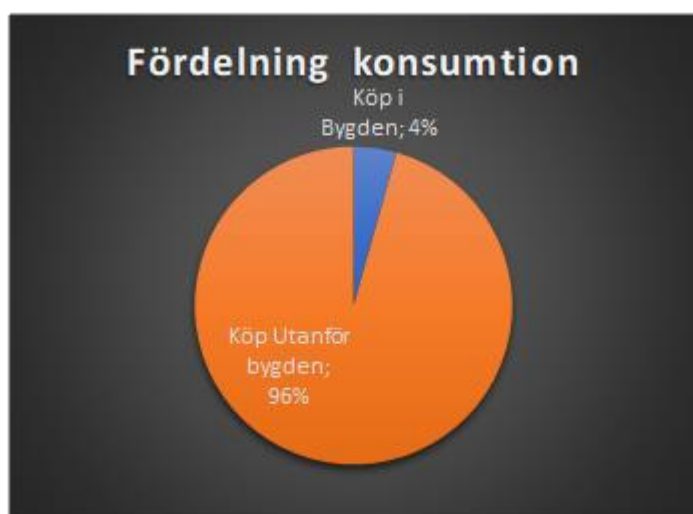
15 till 20 minuter med bil till Bollnäs.

25 till 35 minuter med bil till Söderhamn

Pengar lägger vi på

Inkomster och Utgifter

Bygdens totala köpkraft på 349,4 miljoner kronor är beräknat på 830 hushåll som har en disponibel medelinkomst på 421.000 (SCB 2018). Enligt SCBs statistik fördelar sig hushållens konsumtion enligt de kategorier som finns i tabellen nedan. Vi har försökt jämföra hushållens konsumtion med den produktion som sker lokalt. För att göra det har vi samlat information från så många lokala företag som möjligt genom att fråga dem om deras omsättning lokalt respektive utsocknes. Vi har enbart tagit med lokala företag vars verksamhet normalt vänder sig till ortsborna.

Av totalen köper byborna 4,4% lokalt och resterande 95,6% köps utanför byn. Samtidigt säljer företagen för 88,5 miljoner till personer som inte bor i Rengsjö/Växbo. Byborna är således inte så köptrogen sin egen lokalmiljö vilket delvis beror på att det saknas naturligt utbud av vissa tjänster/varor lokalt men det finns ändå utrymme för att öka de lokala köpen för att stödja den egna bygden.

Utgiftspost	Summa Mkr	Köp i Bygden	Köp Utanför bygden	Försäljning till besökare
Köpta livsmedel	35,3 Mkr	1,3 Mkr	34,0 Mkr	1,4 Mkr
Utemåltider	11,2 Mkr	1,5 Mkr	9,7 Mkr	0,2 Mkr
Sprit, Vin, starköl	3,7 Mkr	0,0 Mkr	3,7 Mkr	0,0 Mkr
Tobak	2,1 Mkr	0,3 Mkr	1,8 Mkr	0,3 Mkr
Förbrukningsvaror	6,3 Mkr	0,0 Mkr	6,3 Mkr	0,0 Mkr
Hälsa och sjukvård	6,5 Mkr	0,0 Mkr	6,5 Mkr	0,0 Mkr
Hushållstjänster	23,7 Mkr	0,0 Mkr	23,7 Mkr	0,6 Mkr
Bostad	80,6 Mkr	8,8 Mkr	71,8 Mkr	61,0 Mkr
Kläder och skor	14,5 Mkr	0,0 Mkr	14,5 Mkr	0,0 Mkr
Transport	47,1 Mkr	1,4 Mkr	45,7 Mkr	8,2 Mkr
Möbler och husgeråd	16,1 Mkr	0,2 Mkr	15,9 Mkr	7,9 Mkr
Försäljning Övrigt	39,2 Mkr	1,3 Mkr	37,9 Mkr	8,8 Mkr
Fritid och kultur	63,1 Mkr	0,5 Mkr	62,6 Mkr	0,0 Mkr
Summa	349,4 Mkr	15,3 Mkr	334,1 Mkr	88,5 Mkr

Utmaningar

Den största utmaningen vi har i Rengsjö idag är att fundera på om vi över huvud taget vill ha en livsmedelsbutik kvar på bygden då vi Ortsbor på långa vägar inte är köptrogen vår lanthandel/affär. Hur länge har vi sådan tur att någon förser oss med en lanthandel/affär med ett hyfsat brett utbud av dagligvaror samt lokalproducerade produkter – medans vi Ortsbor, till mycket stor del, använder den enbart som en pressbyråkiosk/bensinstation där vi fyller på med tobak och mjölk? Det här tål att tänkas på!!

Tillgång till fler bostäder och lägenheter möjliggör:

- snabbare generationsväxlingar i bygdens gårdar/hus/villor
- förstagångsbostäder för bygdens unga vuxna
- äldre kan bo kvar i bygden

En stabil boendekedja i Rengsjö/Växbo leder till

- skolans bevarande
- ökat företagande på bygden
- möjlighet till ökad service

Hot

Efter Covid-19 och den pandemi vi nu tänker att vi är på väg att ta oss igenom vet vi idag att pandemier är ett mycket stort hot för vårt samhälle. Samtidigt har vi lärt en massa under denna tid som vi alla behöver ta till oss av och lära att använda i våra liv. Exempelvis att handla närmare våra hem – vilket det torde kunna vara en öppning för mer lokal ekonomi inom cirkulär ekonomi*.

Idag finns inget direkt hot för nedläggning av Förskola och Rengsjö skola F6. Vilket är jättebra! Utan förskola och skola kommer barnfamiljer inte att bo kvar/inte hitta hit. Då finns de yngre generationerna inte på bygden och anledning till fortsatt lokal utveckling utarmas.

*Lokal ekonomi inom cirkulär ekonomi handlar i grund och botten om att nyttja och hushålla med befintliga resurser inom ett lokalsamhälle, som i sin tur socialt och ekonomiskt kan gynna lokala aktörer och samhällen.

Möjligheter & Potential

Efter att ha tagit fram denna LEA och samtidigt jobbat fram den lokala utvecklingsplanen har vi skapat oss en god bild av bygdens potential och möjligheter. Redan idag finns här många väsentliga delar som bygger ett lokalsamhälle såsom livsmedelsaffär, bensin- och diselpump, stora etablerade besöksmål,

Här finns förskola och skola som bygden värnar om och ser som en av våra stora byggstenar för att vi ska lyckas jobba med hållbar lokal utveckling.

Bostadsbyggande är ett

Här finns god potential för att utveckla turismen genom bygdens natur, kultur och de besöksmål som finns idag. Aktiviteter och evenemang skapas idag via många starka föreningar. Det som fattas oss är boende, både fast- och fritidsboende, vilket är ett måste för att vår bygd ska lyckas att generationsväxla effektivare och att turister stannar längre för att upptäcka hela bygden och dess omnejd.

Att skapa ett centralt nav, som exempelvis en nod med café, restaurang och kontorshotell, ger vår bygd en gemensam samlingspunkt där många delar snurrar runt, som exempelvis "turismen i bygden". En mötesplats för social samvaro och som skapar nya arbetstillfällen.

Kan vi få "kronan att snurra längre" inom vår bygd bygger vi tillsammans fortsatta och ökade möjligheter för hållbar service, företagande och utveckling av Rengsjö/Växbo.

Hur kan jag vara med och göra skillnad?

Om jag vill....

.. behålla Lötens Handel, handlar jag där regelbundet för att den ska finnas kvar på orten.

.. att det ska finnas service som är lokal anlitar jag ortens firmor när jag renoverar.

.. behålla den kultur som byggs upp av föreningslivet besöker jag olika marknader, tillställningar och evenemang som arrangeras på bygden.

Det är vi ordsbor som med vår köpkraft styr utvecklingen av service och handel i bygden. Ju fler vi är som handlar lokalt desto bättre förutsättningar skapas för det lokala utbudet.

I Rengsjö/Växbo finns idag 830 hushåll. Om varje hushåll spenderar 20 kronor mer per dag på varor och tjänster på orten så ökar den lokal omsättningen med 3 029 500 kronor på ett år!

SWOT-analys

SWOT-analys står för Styrkor, Svagheter, Möjligheter och Hot. Styrkor och Svagheter är interna faktorer medans Möjligheter och Hot är externa faktorer.

Ett av huvudsyftena med denna SWOT-analys är att genom granskning av styrkor, svagheter, hot och möjligheter för Rengsjö/Växbo kan vi här värdera bygdens starka och svaga sidor. I detta tydliggörs påverkan från vår omvärld och vi kan identifiera möjligheter att hantera omvärldens ständiga förändringskrav.

Styrkor

- Många småföretag
- Lättillgänglig natur & fiske
- Närproducerade produkter
- Hantverksskunnande
- Befintlig Tomtmark
- Attraktiva besöksmål
- Sammanhållning över generationer
- Aktivt föreningsliv
- Skola och Förskola
- Geografiska läget
- Attraktiv bygd

Svagheter

- Brister i Allmänna kommunikationer
- Brist på bostäder
- Svag mobiltäckning i vissa områden
- Ej heltäckande bredband
- Distriktssköterska saknas
- Utlämningspunkt för apotek, paket, systembolag saknas.
- Spel (tips/ATG) saknas
- Brist på arbetstillfällen
- Äldreboende saknas
- Infrastrukturen (gång- o cykelvägar, belysning)

Möjligheter

- Midnäs gamla industriområde
- Bostadsbyggande
- Utveckla aktiviteter i bygden
- Utveckla företagandet genom mer samverkan och marknadsföring
- Utveckla servicen
- Utveckla infrastrukturen
- Förbättrade allmänna kommunikationer
- Handelsplattform
- Yngre familjer
- Upplevelser
- Gårdsförsäljning
- Utveckla hemsidan Rengsjo.se
- Hop-on/Hop off buss Bollnäs-Växbo-Rengsjö
- Det rika friluftslivet
- Naturen
- Besöksmålen
- Utveckla affären
- Idrottsplatsen

Hot

- Affärens läggs ner
- Skolan läggs ner
- Nedläggning förskola
- Restaurangen på Ringshög läggs ner
- Avfolkning
- Bostadsbristen kvarstår
- Försämrade service
- Politikens landsbygdsinställning
- Bortprioritering av kommunen
- Försämrade kommunikationer
- Försämring av lantbrevbäring

FRAMTID VISION

Vår vision inför framtiden

"Att bevara och utveckla en levande landsbygd med naturnära boende som är attraktivt att bo, verka och leva i."

För att kunna genomföra vår vision har vi **prioriterat fem områden**:

- * Vi vill verka för en utveckling av bostadsbeståndet
- * Vi vill verka för att säkerställa och utveckla befintlig service
- * Vi vill säkerställa och utveckla infrastrukturen inom bygden
- * Vi vill förstärka samverkan mellan föreningar och företag inom Rengsjö/Växbo bygden
- * Vi vill säkerställa och utveckla aktiviteter och upplevelser inom Rengsjö/Växbo bygden

Visionen i korthet

Bostäder

Bostäder för olika målgrupper

- Nyproduktion för att få boenderotation och frigöra villor och hus i området.
- Nyproduktion lägenheter för första egna boendet.

Service

- Byanpassat tjänsteutbud
- Distriktssköterska
- Aktivitetsarena/Ungdomsgård
- Rengsjöbladet (återuppstå)
- Skapa byns samlingspunkt
- Utveckla hyr- och övernattningsboende

Infrastruktur

- Bättre samarbete mellan kommunen och bygden
- Bättre kommunikationer: Gång och cykelvägar, bussar (100 och 78), Bilpool/Flex taxi
- Mobilnät och fiber (goda förbindelser till alla)
- Utbyggt Kommunalt vatten i Växbo
- Elnätet – ersättning av luftledningar med jordkabel

Samverkan

- Företagssamverkan för att effektivt förbättra marknadsförutsättningarna
- Samverkan företag – föreningar i syfte att nyttja resurser effektivt.

- Midnäs gamla brädgård – planering av nya industrietableringar
- Kommunens engagemang för Växbo och Rengsjö.
- Ökat engagemang i den lokala utvecklingen genom Rengsjö Framtid
- Ökat engagemang bland ungdom i den lokala utvecklingen
- Handelsplattform – turism, upplevelser, boende, hantverk, fiske och lokal företagsinformation.
- Kontorshotell

Upplevelser och aktiviteter

- Utveckla kulturen/historien
- Utveckla och samordna bygdens turistattraktioner
- Skidtjärnsbadet – renaste vattnet i Hälsingland
- Vandringsled runt Östersjön
- Teater/Nöjesevenemang
- Bok om Växbo/ Trolldalen
- Upprätta en Kultur och Hantverkshistorisk Bank
- Ta fram en "bank" med framtida landskapsvårdande insatser
- Utveckla samarbeten med kyrkan

Vad är en översiktsplan?

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanen utgör kommunens bedömning av hur mark- och vattenområden i stora drag kommer att användas och hur bebyggelsen ska utvecklas under de närmaste 10–15 åren. Den är inte juridiskt bindande och den aktualitetsprövas varje ny mandatperiod.

www.boverket.se

Bollnäs - möjligheternas kommun

Bollnäs är möjligheternas kommun i Hälsingland. I vår vision för 2030 har vi beslutat att vi vill ha en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning. Vi vill också ha ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglad av trygghet, demokratiska värderingar,

mångfald, upplevelser och framtidstro.

www.bollnas.se

Översiktsplanen behandlar bland annat

- Demokrati, hälsa, livskvalitet
- Natur- och kulturmiljöer
- Ekonomi och resurser
- Teknisk försörjning och trafik

(Se www.bollnas.se)